

Toimintasuunnitelma 2009

Suomen yliopistokirjastojen neuvoston toimintaa ohjaavat seuraavat strategiset päämäärät:

- yliopistokirjastojen vaikuttavuuden edistäminen yliopistojen perustehtävien suorittamisessa
- yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja julkiseen keskusteluun vaikuttaminen erityisesti tietoaaineistojen saannin varmistamiseksi
- neuvoston kansallisen ja kansainvälisen näkyvyyden lisääminen
- yhteisten toimintatapojen kehittäminen
- toimialan tuottavuuden parantaminen

Neuvoston toimenpideohjelmassa 2007-2012 on suunnitelma tarkemmin vaiheistettu. Vuonna 2009 toimenpideohjelmaa toteutetaan seuraavasti:

1.

Vaikuttavuuden edistäminen yliopistojen perustehtävien suorittamisessa

Toimenpideohjelmassa toimintalinjaus:

1/2008-12/2010 Suomalainen kirjastoalan tutkimusohjelma yhdessä yliopistojen tiedelaitosten kanssa.

Tutkimuksen ja opetuksen tietohuollon tasapuolisen saatavuuden turvaamiseksi neuvosto pitää tärkeänä yliopistojen verkostoyhteistyönä luomien yhteisten palvelujen ja toimintojen säilyttämistä rakenteita muutettaessa sekä yliopistokirjastojen toimimista jatkossakin selkeästi tutkimusta ja opetusta tukevinä sekä organisaation ulkopuolisia asiakkaita palvelevina laitoksina. Näiden tehtävien edistämiseksi neuvosto tekee aloitteita ja esityksiä sekä teettää selvityksiä ja perustaa tarvittaessa työryhmiä.

Neuvosto on esittänyt yhdessä informaatiotutkimuksen suomalaisten eri yliopistoissa olevien oppiaineiden edustajien sekä usean muun yliopistollisen ainelaitoksen tai tutkimuslaitoksen kanssa Suomen Akatemialle e-tiedettä koskevaa tutkimusohjelmaa. Neuvoston jäsenet esittelevät tutkimusohjelma-aloitetta omien yliopistojensa Akatemiassa oleville edustajille.

2.

Yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja julkiseen keskusteluun vaikuttaminen erityisesti tietoaaineistojen saannin varmistamiseksi

Toimenpideohjelmassa toimintalinjaus:

2008-2009 Kontaktiverkon tiivistäminen sidosryhmiin. Listataan tärkeät organisaatiot, valtuutetaan neuvoston jäsenet edustamaan neuvostoa eri organisaatioissa ja tilanteissa.

Vuonna 2009 keskeisiä asioita, joihin yliopistokirjastot ja neuvosto aikovat vaikuttaa, ovat

- kirjastojen asema yliopistojen rakenteellisessa kehittämisessä
- yliopistolain vaikutukset yliopistokirjastoihin
- yliopistojen ja yliopistokirjastojen rahoitus
- TiedeKOTA –järjestelmän kehitystyö

- yliopistokirjastojen keskitettyjen, erityisesti Kansalliskirjaston ja Varastokirjaston, palveluiden organisoituminen uuden yliopistolain aikana
- yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastojen yhteistyö
- yliopistokirjastojen kolmannen tehtävän eli julkisen kirjastotoiminnan jatkuvuus ja resursointi.

Neuvosto tekee aloitteita, antaa lausuntoja sekä teettää selvityksiä.

3.

Neuvoston kansallisen ja kansainvälisen näkyvyyden lisääminen

Toimenpideohjelmassa toimintalinjauksia:

2007-2012 Ajankohtaistiedotus, hankkeista ja strategiasta tiedottaminen, mainonta eri yhteyksissä.

2007-2008 Suhteiden vahvistaminen poliittisiin päättäjiin, hallintovirkamiehiin ja sidosryhmiin.

2008-2012 Verkoston viestintävalmiudet: esitteet, kalvosarjat, verkkosivut, verkosto jne.

2009-2010 Kansainvälisen näkyvyyden lisääminen.

2009 Viestintäsuunnitelman päivittäminen ja toimintaohjelma vuosiksi 2010-2012.

2008-2012 Yliopistokirjastojen kansainvälinen työryhmä eurooppalaisen tutkimustiedon infrastruktuurin kehittämiseksi, pilotti joltain alalta

Yliopistokirjastojen neuvoston viestinnässä korostuu edelleen vuonna 2009 suhteiden vahvistaminen sidosryhmiin sekä profiloituminen merkittävänä kirjastotoiminnan asiantuntijana ja tieteellisten kirjastopalvelujen uudistajana. Opetusministeriötä informoidaan neuvoston toiminnasta säännöllisesti. Lisäksi luodaan uusia toimintamalleja ja tiivistetään yhteistyötä Suomen yliopistojen rehtorien neuvoston sekä AMKIT-konsortion kanssa. Neuvoston jäsenet ovat yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa.

Neuvosto osallistuu kirjastoalan yhteisiin hankkeisiin sekä kirjastosektoreissa että alan yhdistyksissä. Lisäksi ollaan aktiivisesti yhteistyössä läheisesti yliopistokirjastoihin liittyvien organisaatioiden kanssa mm. FinnOA ja yliopistojen IT-johtajien foorumi.

Ajankohtaistiedotusta jatketaan käyttämällä hyväksi tietopakettia, joka saatetaan valmiiksi vuoden aikana. Päivitetään viestintäsuunnitelma ja lisätään verkoston viestintävalmiuksia.

Yliopistokirjastojen kansainvälistymisen tukeminen kuuluu neuvoston suunnitelmiin. Kansainvälistymisohjelma otetaan työn alle syksyllä.

4.

Yhteisten toimintatapojen kehittäminen

Toimenpideohjelmassa toimintalinjauksia :

2008-2012 Kirjastojen välisten tiimien ja verkostojen luominen sekä olemassa olevien kartoittaminen

2009 Strategian tarkistaminen.

2008-2012 Yliopistokirjastojen kansainvälistymisen tukeminen.

2008-2011 Tulevaisuuden tekniikka ja järjestelmät, teemapäivät.

Kartoitetaan olemassa olevat yliopistokirjastojen tehtäväkenttään liittyvät verkostot ja tuetaan kirjastojen välisten tiimien ja verkostojen luomista.

Yliopistokirjastojen osaamistarvekartoitus -hankkeessa on luotu osaamisen kehittämisen malli, jota sovelletaan kirjastoissa kunkin tarpeiden mukaan. Selvitetään osaamiskartan käyttöä ja soveltuvuutta yliopistokirjastojen tarpeisiin.

Tieteellisten kirjastojen yhteistilastossa on tarvetta tunnuslukujen kehittämiseen. Neuvostolla on edustus myös KITT-ohjausryhmässä, joka tekee tilastoinnin kehittämistyötä.

Digitaalisen kirjaston ohjausryhmän vaikuttavuuden arviointiryhmässä on neuvoston edustus. Ryhmän tavoitteena on tuottaa kirjastojen vaikuttavuuden arviointiin yhteisiä välineitä ja käytäntöjä.

Neuvoston toimesta aloitetaan työhyvinvoinnin Kaiku-hanke: Johdon tuki hyödyntäen eettisen johtamisen kehittämismallia.

Neuvoston strategia tarkistetaan syksyllä.

5.

Toimialan tuottavuuden parantaminen

Toimenpideohjelmassa toimintalinjauksia:

2007-2012 Asiakaskyselyn ja vaikuttavuusmittariston kehittäminen.

2007-2012 Sisällönkuvailun kehittäminen kirjastojen tietovälineissä

2007-2012 Kirjastojen elektroninen infrastruktuuri: sähköisesti julkaistujen aineistojen kokonaisuus osana kirjastokokoelmia ja niihin liittyvät prosessit, palvelut ja teknologia (suunnitelma tieto- ja viestintäteknologian käytöstä kirjastopalveluissa, ERM, julkaisuarkistot, kirjastojärjestelmä, kirjasto 2.0, RFID)

Yhteistyössä muiden kirjastosektoreiden ja Kansalliskirjaston kanssa osallistutaan kansallisen arviointijärjestelmän suunnitteluun. Asiakaskysely toteutettiin ensimmäisen kerran keväällä 2008. Selvitetään kyselyn hyödyllisyys yliopistokirjastojen kannalta.

Yliopistokirjastojen tietojärjestelmiin ja informaatioarkkitehtuuriin liittyvät palvelutarpeet - hankkeessa selvitetään tieto- ja viestintäteknologian käyttö yliopistokirjastoissa, kehitysnäkymät ja arvioidaan toimintamallien ja järjestelmien käytön yhtenäistämismahdollisuuksia sekä yhteisillä toimintatavoilla saavutettavaa taloudellista tai muuta hyötyä. Hankkeen tavoitteet liittyvät myös valtion tietohallinnon kehittämiseen ja kirjastojen IT-toiminnan niveltämiseen kokonaisarkkitehtuurimalliin. Tavoitteena on lisäksi sovittaa yhteen yliopistokirjastojen neuvoston ja IT-johtajien foorumin tavoitteet.

6.

Neuvoston edustukset

Kontaktiverkkoa tiivistetään sidosryhmiin ja muihin neuvoston kannalta tärkeisiin organisaatioihin. Valtuutetaan neuvoston jäsenet edustamaan neuvostoa eri organisaatioissa ja tilanteissa. Toimikausien pituudet ja edustukset tarkistetaan joka toinen vuosi.

Suomen yliopistokirjastojen neuvostolla on vuonna 2009 edustajat varsinaisina jäseninä seuraavissa elimissä:

- Varastokirjaston johtokunta (2007-2010): puheenjohtaja Jarmo Saarti Kuopion yliopiston kirjasto, Christina Flemming Vaasan tiedekirjasto Tritonia
- Kansalliskirjaston johtokunta (2007-2010): Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto (varalla Päivi Kytömäki, Oulun yliopiston kirjasto)
- FinELib-ohjausryhmä (2007-2009): Päivi Kytömäki, Oulun yliopiston kirjasto,
- FinELib-konsortio-ryhmä (2007-2009): puheenjohtaja Mirja Iivonen, Tampereen yliopiston kirjasto, Maria Schröder, Svenska handelshögskolans bibliotek
- Kansalliskirjaston digitaalisen kirjaston ohjausjärjestelmä, verkkopalveluryhmä (2007-2009): Ari Muhonen, Teknillisen korkeakoulun kirjasto ja Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto
- Kansalliskirjaston digitaalisen kirjaston ohjausjärjestelmä (2007-2009), vaikuttavuuden arviointiryhmä: puheenjohtaja Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto, Päivi Kytömäki, Oulun yliopiston kirjasto,
- Kansalliskirjaston digitaalisen kirjaston ohjausjärjestelmä (2007-2009), ohjelmisto- ja standardisointiryhmä: Ari Hovila, Vaasan tiedekirjasto Tritonia

- Kansalliskirjaston yhteistilaston ohjausryhmä (2007-2009): Maria Schröder, Svenska handelshögskolans bibliotek (Reino Lipponen, Lapin yliopiston kirjasto), Eila Tapio, Oulun yliopiston kirjasto
- IL-ohjausryhmä (2008-2009), Heli Myllys, Viikin tiedekirjasto
- Suomen virtuaaliyliopiston johtoryhmä (2007-2009): asiantuntijajäsen Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
- Opetusministeriön Korkeakoulukirjastojen rakenteellisen kehittämisen hanke (2008-2009) ohjausryhmä: Ari Muhonen, Teknillisen korkeakoulun kirjasto, Vuokko Palonen, Vaasan tiedekirjasto Tritonia ja Kaisa Sinikara, Helsingin yliopisto kirjastolaitos
- Opetusministeriön Korkeakoulukirjastojen rakenteellisen kehittämisen hanke (2008-2009) työryhmä: puheenjohtaja Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto, Kristiina Hormia, Kansalliskirjasto ja Pentti Vattulainen, Varastokirjasto
- Kansallinen digitaalinen kirjasto, ohjausryhmä (2008-2011): Päivi Kytömäki, Oulun yliopiston kirjasto, Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
- Kansallinen digitaalinen kirjasto, Saatavuus-jaos (2008-2011): Arja-Riitta Haarala, Tampereen teknillisen yliopiston kirjasto.
- FinnOA-työryhmä: Ari Muhonen, Teknillisen korkeakoulun kirjasto, Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
- Kirjastot.fi-ohjausryhmä: Marita Turpeinen, Taideteollisen korkeakoulun kirjasto

Lisäksi neuvoston jäseniä toimii muiden sidosryhmien asiantuntijoina.

Neuvoston työvaliokunta

- Arja-Riitta Haarala, Tampereen teknillisen yliopiston kirjasto, puheenjohtaja
- Heli Myllys, Viikin tiedekirjasto, varapuheenjohtaja
- Kristiina Hormia, Kansalliskirjasto
- Helena Hämynen, Joensuun yliopiston kirjasto
- Irmeli Koskimies, Sibelius-Akatemian kirjasto, 19.3.2009 lukien
- Maria Schröder, Svenska handelshögskolans bibliotek, 19.3.2009 saakka
- Anja Ukkola, Lappeenrannan teknillisen yliopiston kirjasto